

GAZETA LWOWSKA.

Z *Dotatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacyje są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. wyższy sąd krajowy podaje niniejszem do wiadomości, że mianowani dekretem wysokiego c. k. ministeryum sprawiedliwości *notaryuszami* w obrebie czerniowieckiego sądu krajowego, *Mazymilian Miller* z siedzibą w *Czerniowcach*, a *Alexander Morgenbesser* z siedzibą w *Sadagórze* złożyli przepisana przysięgę.

Lwów, 31. października 1859.

Gmina *Zaleska wola*, w obwodzie Przemyskim obowiązała się raz na zawsze dla założenia regularnej szkoły parafialnej w nadmienionej włości, wystawiony już budynek szkolny przenieść na inne dogodniejsze miejsce, rozszerzyć należycie i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawić i dokupywać później potrzebne porządki szkolne, załatwić czyszczenie szkoły, a na opał szkoły prócz zapewnionych przez g. k. miejscowego ix. proboszcza *Zacharyasza Rewakowicza* na czas jego probostwa w *Zaleskiej woli* 4 sagów n. a. miękkiego drzewa rocznie, które gmina podjęła się zwozić bezpłatnie, dodawać jeszcze 2 n. a. sęgi miękkiego drzewa na opał; na przypadek pokrywać z własnych zasilków całą potrzebę drzewa na opał dla tamtejszej szkoły, i każdoczesnemu nauczycielowi, który ma także pełnić służbę dyaka i pobierać za to połączone z tą funkcją dochody, płacić rocznie 63 zł. w. a.

Na uzupełnienie tej dotacyi przeznaczyła rzeczona gmina procenta z dziesięciu obligacyi, a prócz tego obowiązała się uzbierać niedostającą resztę rozłożeniem jej na członków gminy.

Okazaną temi składkami usilność ku podniesieniu elementarnej nauki Indu, podaje niniejszem c. k. namiestnictwo do wiadomości publicznej. Lwów, 22. października 1859.

Ameryka.

(Sprawa *San Juan*.)

Dziennik *New-York-Herald* zawiera następującą depezę w kwestyi angielsko-amerykańskich sporów pogranicznych:

„Washington, 11. października.

Upewniają, że poseł angielski, lord Lyons, otrzymał peremtoryczną i ważną depezę rządu swego, w której żądają od rządu naszego wyjaśnić co do postępowania jenerała *Harney'a* na wyspie *San-Juan*. Nasz sekretarz państwa zajął się ułożeniem odpowiedzi, która prawa nasze uzasadni w zupełności, i zapewne kwestyę sporną załatwi z zaspokojeniem ludności amerykańskiej. Cała ta sprawa przedłożona będzie dnia jutrzejszego prezydentowi za jego powrotem.“

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące. — Posiedzenie deputowanych w Kortezach.)

Z *Madrytu* donoszą z 24. z. m.: „Izby były dnia dzisiejszego widownią równie uroczystego, jak i rozczulającego zdarzenia. Nigdy też nieokazała Hiszpania świetniejszego patryotyzmu. Po oświadczeniu, że wojna będzie wydana, powstały zewsząd okrzyki: „Niech żyje Królowa! Do Afryki!“ Podczas nieobecności *O'Donnella* prezydować będzie na radzie ministeryalnej *Calderon-Collantes*, a obowiązki ministra wojny dopełniać będzie p. *Mac Crahon*.

— Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 22. z. m. zabrał głos prezydent ministrów, marszałek *O'Donnell*, i po otrzymanem od izby przyzwoleniu na wypowiedzenie wojny, przemówił temi słowy:

„Nie myślę ukrywać się z uczuciami mojami w tej chwili, które z wami szanowni Panowie podzielam. Daliśmy teraz Europie świetny przykład z siebie: przytłumiliśmy nasze spory domowe, i przede wszystkim pamiętaliśmy o tem, by sławę Hiszpanii utrzymać. Zachowanie świetności jej było hasłem naszym, a dla ojczyzny milej nie szczędziliśmy żadnych ofiar. Składam dzięki paanom deputowanym za te dowody życzliwości i uczuć patryotycznych, jakie złożyli w imieniu rozmaitych stronnictw izby. Składam dzięki całemu zgromadzeniu i narodowi hiszpańskiemu w imieniu wojska,

któremu honor i sławę Hiszpanii powierzyło. A jeśli mi Królowa poruczy komendę nad wojskiem, tedy uważać to będę za największy zaszczyt dla siebie, że bohaterów tych do boju poprowadzę. W razie błędów jakich, ciężę będzie odpowiedzialność na mnie, a jeśli odniesiemy zwycięstwo, natenczas cała sława spłynąć powinna na wojsko. Z poglądu na listę jenerałów zaszczyconych komendą w tej wyprawie można się przekonać, że na barwę ich polityczną wcale niezważano, a to dla tego, że teraz każdy jest i powinien być przede wszystkim Hiszpanem, i każdy też stanie w obronie sławy narodowej. Spodziewam się, że wojna długo nie potrwa. Dołożymy wszelkich usiłowań, by się ziściły te oczekiwania. Rząd powoduje się zupełnem, bezwarunkowem zaufaniem; sądzi też, że w tej chwili jest wiernym tłumaczem uczuć narodu hiszpańskiego. Nie wątpi o tem bynajmniej, że ludność nieodmówi żadnych ofiar i okaże to Europie, jako niezapomnieliśmy jeszcze o czasach naszej świetności. Do Afryki nie wiedzie nas bynajmniej żądza zaborów. Bóg pobłogosławi orężowi naszemu, a waleczność naszych żołnierzy i marynarzy da to uczuć Marokanom, że naród hiszpański zdoła powetować swej krzywdy. W razie potrzeby zapuści zagony swoje w głąb kraju, i upomni się o to, co mu słusznie należy. Nie idziemy do Afryki, by szkodzić tam widokom Europy, i nie mamy bynajmniej takiego zamiaru. Pragniemy zadośćuczynienia za wyrządzoną nam obrazę, i chcemy rękami bezpieczeństwa na przyszłość. Żądamy też od Marokanów wynagrodzenia za ofiary, jakie nasz naród poniósł. Nikt nie może zarzucić nam tego, że się uwodzimy chciwością sławy, i nikt nie ma powodu do przyganiania postępowaniu naszemu. Słuszność jest za nami, a resztę sprawi Pan zastępów.“

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Parlament odroczony.)

Londyn, 30. października. Francuski poseł hr. *Persigny* udał się przedwczoraj z swoją małżonką do *Windsoru*, gdzie do jutra będzie bawić u dworu.

— Baron *de la Roncière le Nourry* z księciem *Napoleonem* przybył do Anglii i któremu jak mówią poruczono dyplomacyjną misyę, odjechał wczoraj z powrotem do *Paryża*.

— *Times* powtarza jeszcze raz swoje zdanie, ażeby Anglia wcale nie mieszała się do marokańskich sporów, jednak niech czuwa starannie nad postępem francuskiego wpływu w Hiszpanii.

— Parlament odroczony został dalej pro forma do dnia 15. grudnia.

Francya.

(Stan rzeczy. — Mianowania. — Rybołówstwo w *Foundlandyi*. — Posel amerykański do Francyi mianowany. — Kredyt ministrom spraw wewnętrznych i finansów.)

Paryż, 30. października. Wiadomości z ostatnich trzech dni nie zawierają nic ważnego. Nie należy jednak zapoznawać, że bliska jest nadzieja załatwienia terażniejszych kwestyi na regularnej drodze. Umysły uspokajają się co raz bardziej, angielskie nawet dzienniki rażone potąd wyprawą marokańską, nie upatrują więcej obawy dla Anglii.

— Według urzędowej wiadomości *Monitora* mianowany został jenerał *dywizji* baron *Durrien* kawalerem wielkiego krzyża orderu legii honorowej, baron *Durrien* służy od 1794 roku, zatem 65 lat zostaje w czynnej służbie, odbył 22 kampanii i był ranny cztery razy.

— Cesarskim dekretem mianowany został lekarz floty pierwszej klasy p. *Thibaut* oficerem legii honorowej, w uznaniu zasług jego w misji do *Tunetu*.

— Prawo rybołówstwa na niektórych punktach wód nowej *Foundlandyi*, do których Francya rości sobie prawo, jest już od wielu lat przedmiotem nieporozumienia między Francją, Anglią a nowo-foundlandzkimi władzami kolonialnymi. Teraz, po wielokrotnych bezskutecznych układach mianowano mieszaną rozpoznawczą komisję, która tę sprawę rozstrzygnąć miała na korzyść Francyi; uchwała komisji zostanie potwierdzona traktatem między Anglią a Francją.

— Z pułku inżynierii w *Metz* wysłano jeden oddział do *Nantes* a drugi do *Brestu*.

— *Brestęński* dziennik donosi: „Fregata „*Perseverante*“ i transportowy okręt „*Rhone*“ zabierają: pierwsza 450 lądowych i 50 morskich żołnierzy; drugi zaś 850 lądowych i 50 z marynarki.“

— Jenerał *Floyd* mianowany został na miejscu zmarłego p. *Mason* amerykańskim posłem w *Paryżu*. P. *Floyd* jest teraz sekre-

tarzem w ministerium wojny w Washingtonskim gabinecie, należy do jednej z najdawniejszych familii Wirginii. Jego ojciec był kilka razy gubernatorem tego państwa i sam piastował ten sam urząd przed 10 laty.

— Ministrowi spraw wewnętrznych przyzwolono na 1859 rok dodatkowy kredyt w kwocie 500.000 franków na tajne wydatki w sprawie publicznego bezpieczeństwa.

— Inny dekret otwiera ministrowi finansów na rok 1859 dodatkowy kredyt 13,151.900 franków wyłącznie prawie tylko na zakupienie i transport tytoniu. Zład wnosić można o wzrastającej coraz bardziej konsumpcji tytoniu.

— Zbiór ustaw ogłasza także cesarski dekret, który potwierdza traktat zawarty między towarzystwem północnej kolei żelaznej a ministrem robót publicznych względem żelaznej kolei z Hautmont do belgijskiej granicy.

Belgia.

(Nowiny dworu.)

Bruxela, 30. paźd. Król powróciwszy z podróży był jak wiadomo jeszcze cokolwiek słaby i bawił dotąd na zamku Laeken, a dziś przyjechał po raz pierwszy do miasta. Od stanu zdrowia Króla będzie zależało, czy się zwyczajna sesja izb rozpocznie 8go listopada.

Włochy.

(System administracji państwa papieskiego. — Stan rzeczy w Neapolu. — Deputacja sycylijska.)

Według doniesień dzienników francuskich przedłożył rząd papieski francuskiemu, który najbardziej nalegał na reorganizację systemu municypalnego i na sekularyzację administracji — dokładne sprawozdanie o administracji papieskiej z tem zapytaniem, jakich to właściwie urzędników duchownych należałoby zastąpić świeckimi. Z tego sprawozdania okazuje się, że w rzymskiem ministerium spraw zewnętrznych znajduje się 17 duchownych i 30 świeckich urzędników; w ministerium spraw wewnętrznych 160 duchownych i 18000 świeckich; w ministerium oświecenia publicznego 3 duchownych i 14 świeckich; w ministerium sprawiedliwości 60 duchownych i 927 świeckich; finansów 10 duchownych i 2000 świeckich; robót publicznych 2 duchownych i 100 świeckich; wojny 100 świeckich; w policji 12 duchownych i 450 świeckich, a w ministerium handlu są z wyjątkiem ministra sami tylko świeccy urzędnicy. W trybunałach sądowych utrzymuje się niemal taki sam porządek. Sekretaryat „Breve“ liczy 5 duchownych i 13 świeckich członków; kancelarya apostolska 4 duchownych i 60 świeckich; „datarya“ czyli papieska izba funduszowa 3 duchownych i 55 świeckich członków. W nocie wspomnianej oświadczone też, jako to rozumie się samo przez się, że ministrów przybierano bez wyjątku z kollegium świętego. J. Ś. Papież obcuje przy tem jak najusilniej, by kardynałowie zostawali i nadal na czele najwyższych posad tak w Rzymie, jak i na prowincji, lecz natomiast przyzwala na to, by wice-sekretaryaty i podległe im posady urzędowe obsadzano świeckimi, którzy poddali się egzaminowi, i udowodnili potrzebne w tej mierze uzdolnienie. Kardynał Antonelli podał się ostatnimi dniami podobno znowu do dymisji, lecz jej nieprzyjęto. Słychać także, jakoby J. Ś. Papież zamierzał przywrócić zakon kawalerów maltańskich na stopę wojskową. Ma być tyle pułków, ile jest mocarstw katolickich, a każdy z nich nosić będzie nazwę kraju swego, jak n. p. pułk francuski, hiszpański, portugalski, belgijski, austriacki, bawarski i. t. d. Oprócz tego uformowany być ma pułk cudzoziemski złożony ze Szwajcarów.

— Jaki jest stan rzeczy w królestwie obojga Sycylii donosi turyńska depesza z dnia 29go października: „Według najnowszych wiadomości z Sycylii nieprzytłumiono jeszcze powstania. Powstańcy, na których czele stoją bracia Masichi, ustąpili w góry i rząd wysyłał na nich bezustannie nowe wojska. W Palermo, Mesynie i Catalanii wiele przyaresztowano osób.“ *Union* pisze, że powstanie było dziełem stowarzyszenia w Turynie, *Sozieta nazionale*, które swoich emisaryuzów wysłało w okolice stolicy królestwa obojga Sycylii, ażeby wzniecić niepokoje; ich poduszczania jednak nieznalazły sprzymierzeńców i cała uzbrojona banda przeniosła się w góry; rozgąteżenie sprzysiężenia sięgać ma aż do samego Neapolu.

— Turyńskie dzienniki donoszą, że deputacja Sycylijanów udała się do Londynu wręczyć adres lordowi Palmerstonowi.

Niemce.

(Posiedzenie związkowych Stanów.)

Frankfurt, 29. października. Na posiedzeniu związkowego sejmu z dnia 24go b. m. przedłożył prezydent pismo Jej Mości Królowy Hiszpanii, którem dotychczasowy minister-rezydent margrabia San Carlos został odwołany a Don Manuel Rancés y Villanueva w charakterze król. nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy niemieckim związku zawierzycielniony.

Szwecya i Norwegia.

(Otwarcie sejmu mową od tronu.)

Sztokholm, 24go października. Dnia dzisiejszego zagał Król posiedzenia Stanów następującą przemową od tronu: „Wielmożni, szlachetni i godni, wielce rozsądni, szanowni, zacni, roztropni, poważni, czeigodni i prawi, dobrzy Panowie i mężowie szwedzcy!

Pozdrawiając Was dzisiaj po raz pierwszy moim powitaniem królewskiem, odnoszę się myślą wraz z Wami do wspólnego przedmiotu czei naszej, załoby naszej i wdzięczności. Czem był wielce ukochany ś. p. ojciec. mój dla ludów, o których szczęście ustawicznie się troszczył, świadczy o tem smutek po zgonie jego powszechny. Świadczy wszystko pożyteczne, co przygotował, wszystko dobre, co sprawił. Czyny jego żyć będą w dziejach, a najpóźniejsi jeszcze potomkowie nasi błogostawieć będą pamięci pokój miłującego i ukochanego Króla Oskara w połączonych królestwach północnych. Na mnie, jako najdroższa spuścizna, przeszła razem z koronami ojca mego i miłość jego dla ludu, jak niemniej i staranność o dobro powszechnie. Czyny jego będą przewodnikiem moim: postępowaniem moim chcę okazać, że przykład szlachetnego rodzica mego utkwiał głęboko w sercu mojem, które tak samo jak i jego czułem będzie na stawę i dobro ojczyzny. By cel ten drogi dla nas wszystkich osiągnąć, odwołuję się do was dobrzy Panowie i mężowie szwedzcy, do waszej silnej i patryotycznej pomocy. Jeśli Król i naród działać będą wspólnie, wtenczas za pomocą Bożą mogą mieć przyszłość bezpieczną i pomyślną, i znaleźć w sobie tę siłę, jakiej kiedyś może będziemy potrzebować dla utrzymania niezawisłości ojczyzny. Jedność ta utwierdzona wzajemnem zaufaniem sprawi też i uspokojenie wzajemne, a kraj nasz odniesie zład korzyść i szczęście, jakiego wszyscy pragniemy. Do lepszego utwierdzenia szczęścia tego przyczyniają się także i widoki ustalenia następstwa tronu. Zapewne z taką samą jak i ja radością powzięliście dobrzy Panowie i mężowie szwedzcy wiadomość o urodzinach synowca mego, księcia wermlandzkiego. — Dowody szacunku i stałej zyczliwości, jakimi obce mocarstwa uczciły pamięć ś. p. ojca mego, rozczuliły mnie wielce, i otrzymałem też od nich szczere zaręczenie utrzymania i nadal istnących poład stosunków przyjaźnych. Tęwały pokój na zewnątrz, jakiego używaliśmy, dozwolił mi zwrócić całą uwagę moją na wewnętrzne sprawy krajowe. Przedmiotem uwagi tej w szczególności było odpowiednie wymaganiom czasu ulepszenie ustaw karnych, które — jak dalece wprowadzone są już w moc obowiązującą — wywarły wpływ pomyślny na prawne stosunki w kraju, a niezadługo przedłożona wam będzie ustawa co do zbrodni przeciw bezpieczeństwu osobistemu. Równocześnie zamierzylem zaproponować wam uregulowanie stosunków i stanowiska innowierców w obec państwa i kościoła krajowego. — Urządzenia wprowadzone przez ostatnie zgromadzenie Stanów krajowych dla podźwignienia szkół ludowych i elementarnych, przyniosą niezawodnie korzyść pożądaną, a w sprawie tej ważnej nieustawajcie nieść mi pomoc waszą. Udowodnione przez was na ostatnim sejmie krajowym patryotyczne pojmowanie potrzeb dla lepszej obrony krajowej to sprawiło, że wojsko szwedzkie otrzymało dzielną organizację, i nie wątpię o tem dobrzy Panowie i mężowie szwedzcy, że z wszelką usilnością, na jaką tylko zasługują sprawy tak ważne pod względem obrony niezawisłości naszej, pracować będziecie nad ich załatwieniem. Wykaz stanu i potrzeb administracji skarbu publicznego, co wam będzie przedłożony, wyjaśni to najlepiej, że finanse publiczne są jak najpomyślniejsze, i że dostarczyć mogą funduszu nie tylko na pokrycie potrzeb przezemnie już wymienionych, lecz także i na ukończenie prac około naszych kolei żelaznych. — Budową skarbowych kolei żelaznych zajmowano się z gorliwością, która weale usprawiedliwiła zaufanie położone w kierownikach tych budowli. Jest to moim zamiarem żądać najprzód kredytu na ukończenie rozpoczętych już kolei pierwotnych, a z którą to pracą wypadaloby się pospieszyć. — Dla rozpoznania i wyjaśnienia niektórych kwestyi ważnych mianowano osobne komiteta. Prace te przedłożone będą po ich ukończeniu Stanom krajowym do dalszego rozpoznania. Wydanemi rozporządzeniami usiłowalem podźwignąć rolnictwo i górnictwo będące głównem źródłem wyżywienia mieszkańców. Ogłaszam niniejszem zagajenie zwyczajnej sesji Stanów, błagam Wszecchnocnego o pobłogosławienie pracom waszym, i pozostaje z łaską i miłościwością królewską dla was dobrzy Panowie i mężowie szwedzcy, wszem w obec i każdemu z osobna.“

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z nad Amuru.)

Petersburg, 20. paździer. Dziennik *Ruskoje Slovo* zawiera w 10 numerze swoim następujący wypadek wydarzony w zatoce Wej-Chaj-Wej na morzu żółtem dnia 13. lipca:

„Dzisiaj zbliżył się hr. Murawiew-Amurski w podróży swej z Japonii i Korei ku brzegom chińskim paropływem „Ameryka“, i kazał stanąć na kotwicach w zatoce Wej-Chaj-Wej w pobliżu zatoki Pezeli. Natychmiast wyruszył szef naszej komisji demarkacyjnej podpułkownik Budogowski do Pekinu dla uskutecznienia stąnowszej regulacji pogranicza między Rosją i Mandzuryą. Według tego więc przypaść ma Rosji wybrzeże Mandzuryi przytykające do morza japońskiego, i które potąd nie miało właściciela. Południowa część wybrzeża tego pod Koreą poprzeryzuana jest licznymi zatokami i portami przydatnemi. Sławny port w Sebastopolu i „złoty róg“ pod Konstantynopolem nie są tak piękne, jak te zatoki i porty mandzurskie. W pobliżu tej okolicy znajdują się lasy odwieczne i drzewa dębowe nadzwyczajnej objętości, a roślinność podobną znaleźć można tylko w Ameryce.“

Posłannicy nasi udadzą się razem z komisarzami do Pekinu, zład w towarzystwie kuryera chińskiego wyruszą na Mongolię do Kiachty.“

Księstwa Naddunajskie.

(Nowe ministeryum.)

Bukareszt, 25. października. Książę czyniąc zadość powszechnemu życzeniu złożył nowe ministeryum, i zostali mianowani ministrami: spraw zewnętrznych V. Alexandri, wewnętrznych Jan Ghika, oświaty D. A. Golesku, sprawiedliwości tymczasowo D. G. Krezeanu, wojny tymczasowo D. Korneszku. Ministrem finansów pozostaje D. Steriadi, dla kontroli zaś mianowany został p. Jan Balaczanu, który miał odejść do Wiednia do komisji żeglugi na Dunaju.

Tureya.

(Doniesienia z wybrzeża adryatyckiego. — Niesnaski na Libanie.)

Z Durazzo piszą z 12. października do *Triest. Ztg.*, że Izmael Muszyr Basza, komendant korpusu armii w Rumelii przedsięwziął niedawno podróż z Monastyru do Albanii w zamiarze rozpoznania stanu twierdz tamtejszych. Paropływ, którym Izmael Basza wrócił z Walony, nie zatrzymał się w Durazzo bynajmniej, lecz odpłynął z Baszą do Antiwari. Komendantowi z Durazzo, który udał się osobiście do Antiwari i żądał wyjaśnienia w tej mierze, odrzekł Basza, że inne, ważniejsze negocyacje nastąpią później w Durazzo, dokąd też udać się mają jeneralny gubernator Rumelii i komendanci dystryktów ościennych. Etem Bej, pułkownik jazdy, przybył później z 150 ułanami, a oprócz tego i z innym oddziałem konnicy. Zjechał też do tego miasta gubernator Rumelii, a innych urzędników spodziewają się temi dniami. Negocyacje te muszą być zapewne ważne, a jak słychać, zamierza Porta przyzwolić niektóre ułatwienia dla wzmagającego się coraz bardziej handlu w Durazzo. I tak między innymi ma być zniesiony zakaz budowania domów w pobliżu wałów miejskich. Ludność w Durazzo może tym sposobem mieć lepsze już pomieszkania, a i same miasto przez to się oczyści. Zdaje się też, że przy sposobności tego zjazdu naradzać się będą także i nad wybudowaniem gościńca z Durazzo do Monastyru dla ułatwienia dostawy zboża.

— Między Maronitami i Druzami nie przyszło jeszcze całkiem do zgody. Maronici nastają na to, by wynagrodzono mieszkańców tych spalonych włości, których niestuszenie zrabowano, zwłaszcza że w rozterkach ostatnich nie mieli żadnego udziału, na co jednak Druzowie nie przystają. Obie strony przeciwne zakupują ciągle w Bajrucie i gdzie tylko mogą broń i amunicję, a na gościńcach powtarzają się coraz nowe rabunki.

Stan zdrowia w Bajrucie pomyślny, a o dzumie wcale tam nie słychać.

A z y a.

(Doniesienia z Indyi.)

Bombaj, 27. września. H. B. H. pisze: Według wiadomości otrzymanych chińską pocztą, zdaje się, że władze w Pekinie są teraz gotowe przyjąć angielskiego posła przyjaźnie, ale angielskie władze utrzymują, że rękojmię trwałego i dobrego porozumienia z Chinami, po zajściach na rzece Pejho osiągnąć można tylko przemocą. Wschodnio-indyjski rząd już otrzymał wezwanie wystać do Chin 15.000 ludzi, a jak wiadomo, wysłano już kilka europejskich pułków, teraz zaś odejda królewskie pułki piechoty nr. 67 i 99. Gdy jednak najnowsze wypadki znacznie zmniejszyły liczbę europejskich wojsk w wschodnich Indyach, nie jest niepodobnem, że użyją do wyprawy także i pułków krajowych, pomimo że krajowcy uważają podróż do Chin za rodzaj wygnania, i że było by wątpliwem, czy można liczyć na wierność Sików i Gurków, mimo że podczas powstania okazali się wiernymi. Dotąd znajduje się w wschodnich Indyach jeden tylko wschodnio-indyjski pułk t. j. 70 pułk dawniejszej armii bengalskiej; ten pułk został podczas powstania rozbrojony, otrzymał jednak swoją broń i pułkową organizację na powrót, pod tym warunkiem, że odejdzie do Chin. W centralnych Indyach zawsze jeszcze panuje wzburzenie a z Gwalioru donoszą, że po rozmaitych miastach i wioskach rozprószona znaczna liczba powstańców ukrywa się pod opieką miejscowych władz. Także w Ihansi znajduje się jeszcze wielu zbiegłych Sipahów, którzy zakładają pokój, a w Bundelkundzie trzyma się Feroze Szach na czele licznego orszaku powstańców. Ku końcu upłynionego miesiąca napadł go wprawdzie w jego obozie pułkownik Rott i dotkliwą zadał mu klęskę, jednak jemu samemu powiodło się uciec. Nena Sahib na czele 10 do 12.000 ludzi obsadził pograniczne powiaty Nipalu i nie jest niepokojony ze strony Dzung Bahadura. Ze za nadzieją chłodniejszej pory roku kampania na nowo zostanie rozpoczęta, żadnej niepodlega wątpliwości i już poczyniono do tego stosowne przygotowania. Na zbuntowanych Wagberów wysłano dwie kanonierskie łodzie i uzbrajają już korpus lądowych wojsk pod dowództwem pułkownika Donovan, ażeby powstańców wyprzeć z wyspy Bati. Według ułożonego planu mają Dwarę bombardować i zdobyć szturmem. Jeneralny gubernator lord Canning, w swej podróży do północno-zachodnich prowincji, spodziewany jest dnia 12. września w Kawnpurze, gdzie także przybędzie lord Clyde i z nim odbywać będzie swój wjazd do Luknowa. Potem wraca lord Clyde do Anglii a na jego miejsce obejmie nadkomendę armii sir Hugh Rose. Lord Canning przystając z chłodniejszej pory roku objeżdża północno-zachodnie prowincje i Pendzab, a w kwietniu odjeżdża do Simli. Przy zjeździe między lordem Canningiem a lordem Clyde mają być uregulowane stosunki Audy; słychać że zostanie wcielona do północno-zachodnich prowincji. Jeneralny gubernator wschodnich

Indyi, wicehrabia Canning zamierza oddać wojska przeznaczone do wyprawy na Chiny pod osobistą komendę naczelnego wodza indyjsko-angielskiej armii, lorda Clyde. Liczba tych wojsk wynosi do 10.000 ludzi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 2. listopada. *Monitor* donosi: Książę Padwy, minister spraw wewnętrznych, złożył swój urząd dla wzięcia zdrowia, a miejsce jego zajął pan Billault. — Cesarz i Cesarzowa zjechali do Compiegne.

Drezno, 1. listopada. *Dresdner Journal* donosi, że Anglia przyjmie bezwarunkowo udział w kongresie, który podobno zbierze się w Paryżu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. listopada.

Hotel rosyjski: PP. Wiśniewski Hen, z Dobrzan. — Hr. Orłowski Al, z Resyi.

Hotel angielski: Gaus Kar., c. k. jen. m. j. pens, ze Stryja. — Lewandowski Paw., z Horożanek.

Zajazd Krynickiego: Lang Franc., c. k. podpor., z Kołomyi.

Zajazd pod lski 569³/₄: Zarewicz Wład., z Zawadki.

Dom zajezdny nr. 512³/₄: Orzechowski Jan, z Kut.

Do domu prywatnego nr. 869¹/₄: Lipski Emil, z Stojanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. listopada.

PP: Fellner Kar., do Manajowa. — Bocheński Eliz., do Otyniowic. — Sedochowski Ant., do Rzeszowa. — Schloisnik Teod., c. k. pulk., do Gródka. — Br. Poten Kar., do Lohodowa. — Jaruntowski Jan, do Hermanowic.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 3. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 6° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325 40	+ 4.2°	81.1	północny sl.	jasno
2. god. po poł.	327 31	+ 6.9°	59.4	" mier.	pochmurno
10. god. wiecz.	327.31	+ 3.1°	85.6	" sl.	jasno

T E A T E.

Dziś na dochód pana Wilhelma Schmidts nowa komedia niem. ze spiewami: „*Ein armer Dienstbothe*,” oder: „*Lemberg wie es weint und lacht*.”

W poniedziałek na dochód pana Edwarda Henniga po raz pierwszy na scenie polskiej: „*Trzech kandydatów, a który najgłupszy?*” krotokhwiła ze spiewami w 3 aktach z niemieckiego.

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 7. listopada: Sprzedaż realności nr. 440³/₄ we Lwowie.

Dnia 8. listopada: Sprzedaż koni do pociągu w Żółkwi.

Dnia 9. listopada: Sprzedaż koni wojskowych w Mikołajowie.

Dnia 10. listopada: Wdzierzawienie propinacyi za pomocą ofert w Radowa c. h. — Sprzedaż realności nr. 334¹/₄ we Lwowie. — Sprzedaż sumy 500 dukatów ciężących na dobrach Łowezu we Lwowie. — Wdzierzawienie folwarku w Turzygniej w Dolinie. — Sprzedaż koni do pociągu w Przemysłu i w Gródku. — Sprzedaż pozostałych ruchomości po Zawadzkiem w Firlejówce.

Dnia 14. listopada: Sprzedaż realności nr. 64 w Choroszkowie w Kopeczyńcach. — Sprzedaż 30 cetnarów chmielu z ogrodu Sołotwińskiego w Stanisławowie.

Dnia 15. listopada: Sprzedaż papieru nieużytecznego we Lwowie.

Kars lwowski.

Dnia 4. listopada

	gotówka		twarem	
	zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski	5	74	5	80
Dukat cesarski	5	77	5	83
Półimperyal zł. ros. ski	9	88	10	3
Rubel ebrny rosyjski	1	90	1	95
Talar pruski	1	84	1	89
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	82	—	82	50
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	21	50	22	25
5% Pożyczka narodowa	76	25	77	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 4. listopada

	zl.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	82	—
" przedał " " 100 po	82	50
" dawał " " 100	—	—
" żądał " " 100	—	—
Wartość kuponu od 100 zlr.	1	43 ¹ / ₂

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 4. listopada

A. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. — Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 76 80 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. — Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —

Metaliki po 5% za 100 zł. 71.50; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —; po 3% za 100 zł. —; po 2½% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2½% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1½% za 100 zł. —; po 1¼% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.

B. Krajów koronnych. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Krocacji i Sławonii —; Galicji —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1869 —. Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcje. Banku narodowego sztuka 888 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 200. —; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-póln.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —; Lloyd'a w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —; Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 105.50. Berlin za 100 talarów —; Wrocław za 100 talar. —; Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —; Genua za 100 lirów piemonckich —; Hamburg za 100 marko banko —; Lipsk za 100 talarów —; Liwerna za 100 lirów toskańskich —; Londyn za 10 funtów szterl. 123.—; Lugdun za 100 franków —; Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —; Marsylia za 100 frank. —; Paryż za 100 fr. —; Praga za 100 zł. wal. austr. —; Tryest za 100 zł. wal. austr. —; Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow woloških —. Konstanytnopol za 100 piastrow tureckich —. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złoła. Dukaty ces. mennicze 5.86, dukaty ces. pełnej wagi. —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 2. listopada.

Biug publiczny.

A Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	67.25	67.50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	76.80	76.90
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	70.80	71 —
„ 4½% za 100 zł.	62.75	63 —
Przeznac. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	330.—	335.—
„ 1839 „ 100 „	115.50	116 —
„ 1854 „ 100 „	108.25	108.50
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16.—

B. Krajów koronnych

Obligacje indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austrii	91.—	92.—
Węgier	71.50	72 —
Banatu Temeskiego, Krocacji i Sławonii	70 —	70.50
Galicji	71.50	72.—
Bukowiny	67.50	67.75
Siedmiogrodu	68.—	69.—
innych krajów koronnych	84 —	92.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—	—

Akcyje.

Banku narodowego sztuka	883.—	885.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	199.60	199.70

	pien.	towar.
Niższo-austr. towarzystwa eskont. po 500 zł. mon. konw.	548	550.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1865	1868
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	267.—	268 —
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (50%) wpłaty	171.50	172 —
Połud.-póln.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	131	131.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	122.—	123 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	420.—	422.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „	230.—	235.—

Listy zastawne.

Banku narodowego mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	99 —	99.50
	10 „ „ 5% „ 100 „	94.50	95.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	87.75	88.—
Banku narodowego wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	100 —	—
	przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł.	84 —	84.25

	pien.	towar.
Losy.		
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	95.75	96.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.50	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	79.—	80.—
Salma 40 „	39.75	40.25
Palfiego 40 „	35.25	35.75
Clarego 40 „	35.50	36.—
St. Genois 40 „	35.50	36.—
Windischgrätz 20 „	25.25	25.75
Waldsteina 20 „	25.50	26.—
Keglevicha 10 „	14.25	14.75

Na 3 miesiące.

	pien.	listy
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	105.50	105.75
Frankfurt n. M., za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty	105.50	105.75
Hamburg za 100 marko banko 2½%	93.—	93.25
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	123 —	123.25
Paryż, za 100 franków 3%	48.90	49 —

Kurs złoła.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 5 zł.	85 cen.	5 zł. 87 cen
Korona	16 „	90 „ 16 „ 93 „
Napoleonodor	9 „	81 „ 9 „ 83 „
Rosyjski imperyal	10 „	5 „ 10 „ 7 „

KRONIKA.

Z ulubionych w publiczności kompozycji p. Adama Gnatkowskiego, członka gal. Towarzystwa muzycznego, wyszły świeżo we Lwowie cztery „Mazury dawnych złotych czasów“ złożone na fortepian, i są do nabycia we wszystkich księgarniach.

(Wiadomości lokalne.) W drugiej połowie miesiąca października skazała c. k. dyrekcja policyi jako władza karna za znieważenie niedzieli: szynkarzy Markosa R., Abrahama Izaaka M., Arona K. i kramarza Salomona A.; za przekroczenie przepisów meldunkowych Antoniego S., Jana H., Teodora K., Agnieszki S., Wilhelma K., Izaaka M. i Rozalii L.; za nieupoważnione wyprawianie muzyki szynkarza Chaima A. i szynkarkę Zofię D.; nakoniec za przekroczenie godziny zamykania szynkarza Jana W., a to wszystkich na karę pieniężną, którą przesłana do przynależnych funduszów ubogich miejscowych.

1. Dnia 16. października w samo południe wybuchł w domu pod nr. 22½ ogień w kominie, który jednak natychmiast przytłumiono tak, że nie wyrządził żadnej szkody.

2. Przy czyszczeniu kanału pod nr. 13¼ znaleziono ciało nowonarodzonego dziecięcia męskiej płci, które natychmiast zaniesiono do grobarni dla przedsięwzięcia obdukcji sądowej.

Rozpoczęte natychmiast śledztwo policyjne posłużyło do odkrycia matki i zabójczyni tego dziecięcia w osobie dziewczki Maryi S., która według zeznania przesłuchanych świadków, urodziła to dziecko 19. września w nocy, wrzuciła zaraz do kanału, a potem udała się ze Lwowa do Strzałek.

Względem sprawy tej toczy się już w c. k. karnym sądzie krajowym indagacya.

3. Podczas kopania piasku dnia 20. października b. r. na przedmieściu Łyczakowskim, oberwała się górna warstwa i zasypała wyrobnika Jana A. z Czyszek, mającego lat 59.

4. Rohatynski kuszniarz Dmytro J. oznajmił dnia 26. października b. r. c. k. policyi, że dniem wczoraj, późno w wieczór, gdy się znajdował w upitym stanie, skradła mu jakaś nieznaną kobieta, która się oświadczyła odprowadzić go do domu, nieznanie pulares z pieniężną kwotą niemal 230 zł. w. a.

Przedsięwzięto policyjne poszukiwania za nieznaną sprawczynią, i udało się organom bezpieczeństwa publicznego wynaleźć jeszcze tego samego dnia zbrodniarkę w osobie wyrobniicy Anny Z., przy której znaleziono także przeszło 224 zł. w. a. i nakupione już efekta. Oddano ją natychmiast c. k. karnemu sądowi krajowemu.

5. Wasyla K. abszytowanego żołnierza mającego 35 lat, bezżennego, rodem ze Stawczan, parobka, znaleziono 28. października b. r. obwieszono w stajni pod nr. 367¼. Przyczyna tego samobójstwa nie jest wiadoma.

(Przestępstwa targowe) Urząd targowy król. stołecznego miasta Lwowa skazał od 16 po 31. października 1859 następujące partye częścią na karę pieniężną, częścią na areszt i konfiskatę, a mianowicie 1) za nieupoważnione podkupowanie 9 partyi; 2) za przedawanie uległej zgniliznie wołowiny 2 partye; 3) za przedawanie żywności fałszywą miarą 2; 4) za nieprzystoite postępowanie na targowicy 3; 5) za sprzedawanie cuchnących jaj 1 partye; 6) niepożywnych grzybów 1 partye; 7) zdechłej Lury 1 partye; 8) przekupowanie 5 partyi; 9) nieutrzymanie przepisanej taryfy pieczywa 3; 10) sprzedawanie zgnilych gruszek 1; 11) odstawienie niepożywnego chleba do domu ubogich 1; 12) za nieupoważniony handel owocami 3. 13) Za wezwaniem miejskich lekarzy powiatowych przedsięwzięto rewizye w sklepach i na wszystkich miejscach sprzedaży, względem używania rzetelnych miar i wag przy sprzedawaniu żywności, i czyli przydatne są do pożywienia, przyczem wyjąwszy powyżej przytoczone konfiskacye, zresztą nie ważnego niepostrzeżono. 14) Rozpoznawano i wazono w mieście i na czterech przedmieściach w sklepach i na straganach wszelkie tu produkowane i ze wsi sprowadzone pieczywo; przyczem okazało się pieczywo w ogóle dobre, a mianowicie waga gatunków pieczywa. (Odnosne wyłazy podamy później)

Dodatek tygodniowy Nr. 44

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1) Pismienictwo w Galicji. Do pismienictwa w Galicji z ostatniego dziesiątka lat, zapisy bibliograficzne. Rok 1849 1859. Litery C. (Ciąg dalszy).
- 2) Obrót handlu krajowego w sierpniu 1858. Przywóz i wywóz towarów do kraju i za granicę.
- 3) Ceny drobnej sprzedaży żywności we Lwowie, w ciągu czwartej Dekady bieżącego stulecia. Wykaz dziesięcioletni od roku 1832 po koniec 1841.
- 2) Gorzelnie i browary w lwowskim okręgu administracyjnym. Wydatek w sierpniu 1859—1858.
- 5) Dokumenta Wróbliekie. V. Białobrzegi, Głównienka, Haczów, Krościenko niżne, Krosno, Rogi, Suchodół, Wróbliek R. 1676, 1699. Król August II. zachowuje Wybrańców przy wybrańectwach potwierdzając Króla Jana III. przywilej z r. 1676 i urzędu miejskiego krościenkiego wyrok r. 1699 względem wybrańectwa białobrzeszkiego wydany.